

Никола Гюзелев

Една година без големия Маестро

Стр. 4

Никола Войводов

По стъпките на българските гарибалдийци

Стр. 3

"Пъзелът" на живота

Депресията

Стр. 6

Дора Н. Битау

Самодивата с четка

Стр. 10

Гласът, който вае

Концерт и изложба в памет на Никола Гюзелев

В памет на знаменития български оперен артист и човек Никола Гюзелев, Доктор Хонорис Кауза на БАН и Комендатор на Италия, за една година от смъртта му се организират чествания в София и Рим:

На 11 юни 2015 г. от 18.30 ч. в Рим, Българският културен център в Рим заедно с Асоциация Артемидия и Фондация Никола Гюзелев организира Концерт и изложба "Гласът, който вае" в салоните на Българското посолство в Рим.

В програмата са предвидени оперни арии и дуети в изпълнение на Радостина Николаева, Бисер Георгиев (солисти на национална Опера София) и Елена Олива (от Associazione Musicale Romana), авторски композиции за пиано на маестро Серджо Олива, откъси от стихосбирките на Анна Мария Петрова - Гюзелева, както и възможност да разгледате някои от платната, рисувани от самия Никола Гюзелев.

На 10 септември 2015 г. от 18 ч. в София, Асоциация Артемидия и Фондация Никола Гюзелев с подкрепата на Министерството на Културата организират Концерт и изложба в Галерия Средец на Министерството на Културата на България.

На 23 октомври 2015 г. в Рим, Асоциация Артемидия

и Фондация Никола Гюзелев с подкрепата на Българското посолство в Рим и Н.П. Посланик Марин Райков в рамките на Петото Биенале Артемидия между Рим и София организират честване с участието на едни от най-изявените и талантливите ученици на Маестрото, много колеги и почитатели на изкуството на Никола Гюзелев.

БКИ

Светите Павел и Андрей в днешните български земи

Първите последователи на християнството в Европа

Населението в Мизия, Тракия и Македония е сред най-ранните последователи на християнството в Европа. Първите семена на вярата са посяти от апостол Павел при пътуванията му по Егейското крайбрежие, а около 65 г. той стига до Никополис ад Нестум (при с. Гърмен до гр. Гоце Делчев). Мисионерската дейност на Андрей Първозвани, брат на апостол Петър, обхваща черноморските

брегове, а учениците на апостолите основават християнските общини във Филипопол (св. Ермий), Вероя/Стара Загора (св. Карп), Одесос/Варна (св. мъченик Амплий). След Миланския едикт (313 г.) християнството става равноправно с другите религии. Св. Никита Ремезиански (366-414), самият той от тракийско потекло, полага много усилия за покръстването на гети, скити и „дивото и свирепото

племе на бесите“, като превежда Библията на езика на траките (т.нар. „Библия бесика“). Местните епископи участват в драматичните Вселенски събори през IV-V в., а съборът в Сердика (София) през 343 г. оставя трайни следи в религиозния живот на целия християнски свят.

Проф. Пламен Павлов

Азбуки

Първа световна среща на българските неделни училища в Рим

Българи от цял свят се събраха под прозорците на Папа Франциск

Асоциацията на българските училища в чужбина организира масштабна инициатива – поклонение на гроба на Св.Константин-Кирил Философ в базиликата „Сан Клементе” в Рим.

Майските празници започнаха с благословията на Папа Франциск, на генералната аудиенция на 20 май, на която беше връчено писмо на римокатолическия глава от името на всички български училища в чужбина заедно с иконата на Св. Паисий Хилендарски, нарисувана от г-жа Адриана Любенова.

Резултатите от изминалите майски събития са повече от положителни. Очакваните запознанства и разширяване на контактите между българските неделни училища бяха само една малка част от крайния ефект от самоорганизираните се български организации в чужбина.

Координаторът на събитието и представител на АБУЧ - г-жа Петя Цанева, изрази задоволство от постигнатия успех. Заедно с домакините от неделното училище „Асен и Илия Пейкови” в Рим съумяха да постигнат онова „духовно единение”, към което се стремяха.

С тази първа среща се поставиха основите на едно ново българско начало в чужбина. Водени от обичта и преклонението към българската история и култура, българи от цял свят се събраха, за да се преклонят на гроба на онзи, който отвори очите и духа на нашия народ към светите писания.

На празненствата присъстваха 320 български деца, преподаватели и родители от 18 училища от 8 държави в Европа и САЩ.

Пътуването имаше и учебно-познавателна част, посветена на българските и тракийските следи в италианската столица.

Контактите, които се създадоха между представителите на отделните училища породиха идеи за създаването на книги и инициативи между различните организации, касаещи българската история, култура и традиции.

Това, в което всички се убедиха, че е необходимо координиране и съвместно сътрудничество в отстояването на идеите и нуждите, които стоят пред българските училища в чужбина и които на всяка цена трябва да бъдат защитавани на политическо ниво в България.

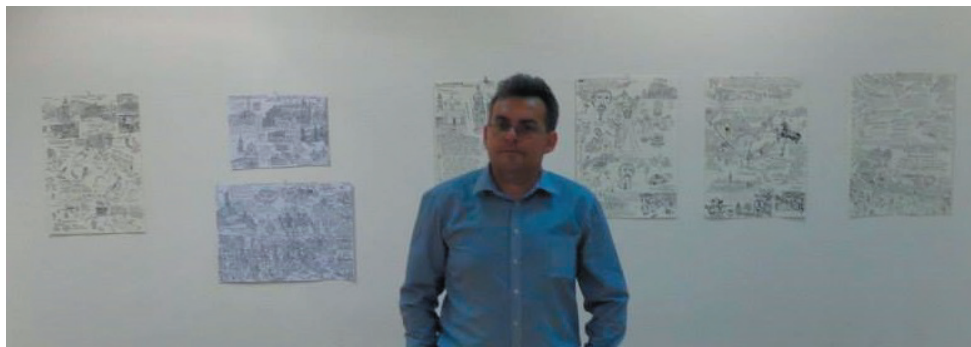
ВН:П43

Българските майски дни в Рим

Уникална изложба с важни моменти от българската история

От 20 до 25 май Рим бе залян от българска реч и знамена. 320 самоорганизиращи се учители, ученици, родители и родолюбци от българските общности в Европа и Америка събраха, в италианската столица, за да се преклонят пред мощите на Св. Кирил Философ. Рим не помни такава оживеност на българите. За първи път наши сънародници от всички краища на света се стекоха във Вечния град. Домакин на събитието беше българското неделно училище „Асен и Илия Пейкови“, което подготви сериозна туристическа и историческа образователна

програма по българските и тракийски следи в италианската столица, както и изложба на преподавателя по история, роден край и география Теодор Тодоров. Във ватиканския младежки международен център „Сен Лоренцо“ бяха изложени 21 черно-бели графики с исторически мотиви, стари възрожденски къщи, събития и крепости свързани с българските традиции и фолклор, както и 6 цветни картини със смесена техника акварел/темпера. Сред представените графики беше представена и творбата на първокласника Янис Атанасов, на тема 6 май – Ден на

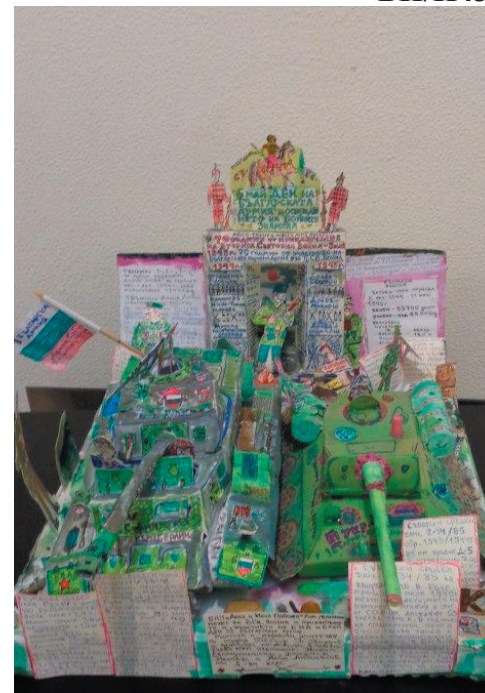
Българската армия и 9 май Ден на победата. Оригинален акцент представляваше макетът на военна сцена, изработен в часа по „Роден край“ от историка Теодор Тодоров и най-малките ученици от БНУ „Асен и Илия Пейкови“.

Сред представените графики беше отделено внимание на българската етнография – стари къщи от Добруджа, Тракия, Шопско, Уземница, съвременна къща от Лудогорието и Мизия, Карлово, Копривщица, Родопите, както и етнографски изображения на възрожденска каруца, сечива като копрала, плуг, паламарка, менци, различни видове могики и др. В богатата на теми изложба бяха представени също средновековни български крепости (като Асенова крепост, Белоградчишка крепост, Видин, Търново, Провадия и Перник).

Темите преминаваха от една епоха в друга, от Априлско въстание от 1876 г. до Руско-

турската освободителна война, от хан Аспарух до създаването на българската държава, от Паисий и манастирите в Зограф, Дряново и Рилски манастир. Бачо Киро, четите на Хаджи Димитър и Стефан Караджа, Панайот Волков, Капитан Петко войвода и Гарибалди.

ВН/П43

Малката пианистка смая публиката на 5-я международен конкурс на Римската Музикална Академия Първа награда за Тереза Тодорова в Рим

Още когато момичето започна да изпълнява първото си произведение на пиано пролича, че е нива над всички други претенденти. Срещу нея имаше конкуренти от Италия, Чехия, Германия и други държави, но тя се представи убедително, като личеше, че отдавна умее да се справя с всяка ситуация на сцена. Момчието вече има изяви на сцената на Шоуто на Слави в България, но е достигнало и до Карнеги Хол в САЩ. Тя е и умела певица. Ясно личи, че използва всяко свободно време за да музицира. Това крехко създание от Русе е само на 10 години. Тя почти няма свободно време, като всеки ден по един час е обучавана от учител по пиано, а после се упражнява по 2 часа самостоятелно.

Главни организатори на 5-я международен конкурс на Римската Музикална Академия са Фиоренца Ди Кроче, дългогодишен музикален педагог и словачката Татяна Биликова. Участниците в този конкурс са разделени в различни възрастови групи. Единственото българче събра погледите на многобройната публика и се пребори с десетки изпълнители от цяла Европа.

Сред участниците бяха и римските ученици на българската композиторка и педагог Йорданка Минева, която беше трогната от таланта на Тереза Тодорова. Самата тя сподели, че никога не се е радвала така досега при представяне на български деца, както на Тереза.

Журито беше единодушно за малката пианистка, а ръката ѝ стискаха най-известни италиански композитори и майстори на музиката. Сред членовете на международното жури беше и българският концертмайстор и педагог Иван Дончев.

Й.Минева, Т.Тодоров

Дълбоки корени

Никола Гюзелев

Една година без големия Маестро

Дали Орфей, митичният певец на Тракия, е бил първият български певец? Понякога сме изкушени да вярваме в това, особено когато творци, идващи от тази страна, успяват с характеризиращата ги висока класа и неповторимост, да трогнат и да развълнуват, прехвърляйки по този начин очертаванията на географските граници... Днес отбелязваме една година от кончината на Никола Гюзелев, който с пълно основание следва да бъде причислен към тази специална „раса“. Изключителна и многолика личност, творецът Гюзелев се ражда художник, с уверена ръка при очертаването на шрихите и с голямо въображение за цветовете. Ето как си спомня той мига, в който открива музиката: тогава е младеж и по радиото предават монолога на Борис, „една мелодия, която ме разтърси. В онзи момент рисувах, спрях на секундата и останах заслушан, смаян от красотата на музиката /.../ Онзи следобед промени моя живот“.

И тогава музиката влиза в неговия живот, като първоначално това е опитът, събран в един студентски хор... макар, че не е нещо обикновено кандидатите за този хор да пеят на прослушването арията на Сусанин, а на всичкото отгоре и по такъв впечатляващ начин... Неговият преподавател по пеене е Христо Бръмбаров, за когото Никола запазва изпълнен с привързаност и благодарност спомен заради наученото от него като професионалист и човек. Гласът му решително се развива в регистъра и колорита на баса, но с невероятна лекота и блясък в изпълнението на високите тонове. Репертоарът му започва да се формира с малки роли, но в опери с голямо разнообразие: руски, немски, италиански, френски, както и творби на съвременни български композитори. Това разнообразие го очарова и младият творец непрестанно се опитва да дешифрира този или онзи персонаж. За всичките си роли Гюзелев проучва, рисува и реализира своя грим; занимание толкова по-интересно, когато персонажът има ярки физически характеристики, като например старият сляп цар Архибалдо в „Любовта на тримата царе“. След Викинга в Садко, Тимур и Пимен, вече

при финалната фаза на един конкурс, през 1963, докато пее „Тя никога не ме е обичала“, дава да се разбере, че ролята на Филип ще бъде една големите му роли. Друга негова велика роля – и това не е трудно да се разбере – може да бъде басът пар екселанс в руския репертоар: Борис Годунов. Но Гюзелев се превъплъщава по един забележителен начин в ролята на неспособния да намери покой Цар на Мусоргский и то на възраст, когато не е навършил още и 30 години. През 1965 година започва неговата международна кариера, от Италия и от Япония, за да се разпростре след това във всички най-престижни опери в света – „Щаатсоперата“ на Виена, „Лирик“ на Чикаго и т.н. В своя път той печели важни награди, признание за неговия талант, а едновременно с това и натрупва опит като преподавател.

Познанството ми с Гюзелев започна с ролята на Мефистофел в „Арена ди Верона“: неговият дявол – различен от Мефистофел на Гуно, който след това за сравнение гледахме на видео – е елегантен и неустоим, ироничен с добре премерена мярка. Човек изпитва усещането, че може би му липсва нещо. Но не на певеца, а по-скоро на персонажа: Гюзелев е способен на нещо съвсем различно, на една дълбоко и силно въздействащо потапяне в духовния мир на персонажа. Имаш възможност да наблюдаваш тази негова характерна черта през 1982, когато работехме заедно върху поставянето на Ернани в „Сан Карло“ в Неапол. Неговият Силва, с невероятно благородно излъчване и не дотам стар, че да бъде лишен от чар, в мига на появяването си на сцената, се превръща в един от главните персонажи: още преди да произнесе думите „Какво виждат очите ми“, човек е наясно, че на сцената става нещо. И така ще бъде в моменти на наранена човечност, в мигове на съдържана с мъка ярост... Партията на Силва ще има винаги свой специфичен релеф: винаги самотна и в контраст с тази на останалите певци. Особено впечатляващо ще бъде негово излизане на сцената на финала, когато целта на режисурата е да бъде постигната една мрачна атмосфера, своеобразен танц на привиденията. Когато става въпрос за режисурата на Тито Гоби, мога да кажа, че всъщност присъствах на срещата на две значими личности, които по свой начин си приличат.

В книгата си „Гласът, който рисува“ Гюзелев казва: „Не съществува ясна граница между различните аспекти на изкуството. /.../ Важното е да пресъздадеш желания от тебе персонаж, да заживееш с него. Що се отнася до мен, аз дължа много на „рисуването“ по време на изграждането на персонажите върху сцената: следя внимателно тялото, ръцете, осанката, гласа си - всички компоненти на актьорската игра - с очите на художник. Като че ли в момента ги рисувам!“ А това беше и маниерът на работа на Тито Гоби – трудно е да повярва човек, че двамата творци никога преди не са се познавали, че никога по-късно не са се срещали. Но въпреки това,

когато става въпрос за вероятността да прави режисура на опери, Гюзелев отбелязва: „Щях да действам по маниера на Тито Гоби, който изисква предварителна работа с актьорите: щях да ги карам да се потопят в контекста, за да открият какво точно характеризира техните герои. Не одобрявам особено начина, по който процедурат повечето режисьори, които правят спектакъла за публиката, без да се опитат да открият дълбочината на операта...“

Присъствала съм и на други необикновени представления на певеца Гюзелев: Филип от 1986 година в „Опера ди Рома“, един римейк на режисурата на Висконти, още едно доказателство – ако въобще има нужда от такова – че докато с режисурата може да бъде възстановен спектакълът в неговите основни линии, то за да бъдат създадени или пресъздадени постановки в пълния смисъл на думата, са нужни певците. И Гюзелев беше един велик Филип.

Но още по-незабравима остава – пак в Рим и пак през 80-те години – една „Хованщина“, реализирана от екип на Софийската Опера в едно от студията на телевизията РАЙ под формата на концерт.

В заключение може да се каже, че истинското изпълнение идва от ума и от душата, от честното и страстно изучаване на ролята: това ни показва кариерата на Никола Гюзелев, един аристократичен от културна гледна точка творец, който обаче – и за това мога да свидетелствам лично заедно с многобройни колеги – е и един изключително приятен човек, симпатичен и омайващ събеседник, професионалист, с когото се работи лесно и се научават толкова много неща. И не на последно място, творец, впечатляващ със смиреността, с което пристъпя към музиката.

Амелия Имбарто

Имало едно време

По стъпките на българските гарибалдийци

Никола Войводов

Възпитаник на френския католически колеж в Бебек, Никола хаджи Кръстев Върбанов ще остане в историята с името Никола Войводов. Роденият през 1842 година Никола много бързо съзрява още като юноша и след завършване на образованието си решава да се отдаде на бубарството. Желал е да създаде специална „бубарска“ технология в родната Враца и за това заминава при свой приятел от Милано, за да усвои копринено-текстилната технология, в която (макар в условията на революция) Италия е новатор. Годината е 1865, когато Италия е известна със своите шивачи, дизайнери и моделиери. Вероятно Никола е можел да бъде първият наш копринен магнат, ако животът му не беше спрял твърде рано, като много велики личности. През същата година Никола хаджи Кръстев се свързва с водещи карбонарски дейци и участва в най-известните гарибалдийски военни акции. Влиза в преки контакти дори с Гарибалди и Мацини. Периодът е показателен за научното му израстване, защото схватливият българин бързо учи италиански език, а също италианска и западна история и

литература. През 1867 г. Никола е вече гарибалдиец и планира да се отдаде на национално-освободителната кауза. Заминава за Браила, но разочарован от разногласията между българските дейци там, той се прехвърля в Галац. Именно там започва организирането на чета, заедно със следосвобожденския депутат Димитър Греков, с руския офицер от запаса Далматов и сръбския карбонар Цвятко Павлович. В организационния комитет обаче настъпват търкания.

Тогава Никола Войводов, както вече е прието да го наричат емигрантите, тръгва придружен от сръбския гарибалдиец Цвятко Павлович за град Мачин. Каква е била нататъшната му задача никой не знае. Двамата се качват на плаващия по Дунава под френски флаг кораб „Германия“. Покрай българския бряг двамата гарибалдийци забелязват, че всички пристанища са пълни с военни и заптии, а крайбрежието с колджии – гранична турска стража. Не са предполагали обаче, че турците очаквали точно тях – маститите комити. Турците са били предупредени от неизвестно лице и на 8 август 1867 г. в

нарушение на международните норми за корабоплаване, параходът „Германия“ е спрял от турските власти в Русчук.

Един юзбашия с 2 полицаи нахлуват на кораба и искат документите на двамата герои, които им отговарят дръзко: „Наши паспорти са револверите ни!“

Френският консул дава разрешение за обиск, защото плава под френски флаг. Тогава двамата патриоти Никола Войводов и сръбският му съратник Цвятко Павлович изгонват всички присъстващи пасажери и се заключват в салона на кораба, за да няма пострадали. Въоръжени с модерни за онова време револвери запозват престрелка. Сърбинът Цвятко умира на място, ударен от вражески куршум. Никола е тежко ранен и заловен от многобройната войска. Изпратен е в русенските тъмници и измъчван, а лично Мидхат паша го разпитва. Казват, че след мъчителната смърт трупа на Никола „Войводата“ бил погребан от баба Тонка, известна за това, че прибирала трупове на загиналите герои, давайки им известност след Освобождението.

Много гневен е отзвук на Сърбия на инцидента и данни за него

са пазени дълго в Белградският държавен архив. На специален молебен-панахида сръбският митрополит през 1867 г нарича инцидента варварски, а Никола Войводов „наш поданик и син на братски народ“. Този духовник на братския сръбски народ почита двете момчета, като герои и повелява да се мисли за окончателното ликвидиране на Османската империя, заради бедите, които носи. За инцидента се говори и в европейските консулства, капитанства и преса, заради нарушените международни норми.

Теодор Тодоров

Гравюра на Русе от 1876 год.

На прозореца

Депресията

Депресията е ядосаният глас на нашите неизразени таланти, оставени настрана прекалено дълго, за да направят път на погрешните модели.

Талантът се обаждат на Депресията

Депресията идва, когато упорито игнорираме нашия талант или когато „не живеем така, както ни харесва.“ Всъщност, всеки от нас, има талант, който да го ръководи. Той ни кара да изразим себе си в подходящия момент, когато условията са узрели. Но понякога не го осъзнаваме. В крайна сметка го възпрепятстваме, внушавайки си да следваме път, който е в противоречие с нашите естествени склонности и влечения. Случва се така, че след това, у нас се поражда несъгласие, под формата на недоволство, неразположение или генерализиран дискомфорт. Ако този вътрешен контраст стане хроничен, депресията може да бъде единственият отговор на разположение, който ни изпраща нашето същество, за да омаловажи непоносимото състояние на нещата. Подобно на треска, с жар изгаря много токсини, натрупани в организма. Така депресията, с нейната стремителност, пречиства ума от отровите, които го задушават.

Депресията е „пъзела“ на живота

За да намерим отново доброто отношение към себе си, се нуждаем от напълно различен подход към вътрешното притеснение.

Талантът и Депресията не са врагове, за да се бият... Те са „посланици на душата“ и често съюзници на истинското ни благоденствие. Като посланици, трудностите имат „мисия“, която трябва да изпълнят. Мисията на Депресията е именно да премахне неадекватния начин на живот, който не оценява нашата истинска същност и блокира жизнената ни енергия.

Това е все едно да имаме идеята, че животът е един пъзел и за да го подредим: първо се трудим в опит да го завърши. Въвеждане в употреба всички парчета (т.е. нашите проекти: работа, брак, верните приятели) и така мислим, че сме спасени. Но само за малко, докато бъдем разочаровани, когато открием, че неизбежно липсва последното парче: нашето щастие. Доверили сме се твърде много на външната преценка, направили сме твърде много неща, за да угодим на света и твърде малко, за да удовлетвори себе си.

Спирайки се, възпрепятстваме сами продължението на нашите проекти. Така оставаме в състояние на празнота, мрак, мълчание, очевидно изключили цялата си енергия. Депресията иска да анулира опита ни да ръководим съдбата. Тя ни учи, че правилният начин е да я удовлетвори. Депресията идва, за да прекъсне тази погрешна игра и да ни постави отново в контакт с нашата вътрешна същност, единствената, която може да ни води. Да се научим да слушаме гласа на Депресията.

Упражняването се прави само в моменти на мрак и неяснота

Всеки ден, когато се чувствате без сили и желание, направете това кратко упражнение: със затворени очи, опитайте да усетите вашето състояние – което не е повече като облак от мисли, разпръснати около вас, а като болка, която чувствате на определено място в тялото си. Концентрирайте се дълбоко върху това място, останете така за известно време, а след това си представете, че точно там се заражда малка сфера от светлина, която бавно се разпростира, докато напълно заобиколи тялото ви и после се разпръсне във въздуха.

Победител в конкурса за есе "Моята харизма - България"

Моята вътрешна сила

Тракийските скали, Каварна

Спомням си, когато все още бях ученичка в България, как моята преподавателка по литература ни разказа една легенда: „Когато Господ събрал всички хора по света, за да им разпредели земя, всички оставили своята работа и отишли при него. На някои дал земя до море, а на други - в пустини. Изредили се всички, само българинът го нямало. Той не поискал да отиде, понеже трябвало да работи на нивата. Отишъл Господ и го попитал защо не е дошъл както всички останали. Когатото българинът му казал причината, Господ се зарадвал и в замяна на тежкия му труд, му дал най-красивото място на света, пълно с реки, планини, благородна земя и едно море“. Днес наричаме това място България. Красива, необятна, истинска! Предполагам, че от тази легенда могат да се изведат много поуки. Вярно е, България има всичко, от което някой се нуждае, а за красотата ѝ са писали много като Елин Пелин, Христо Ботев, Йордан Йовков и много други.

През живота си ние вземаме много решения. Потегляме по пътища непознати, по страни широки. Още от деца узнаваме улици – прашни и широки, гори дълбоки и необятни. Много от тези избори са направени с помоща на несъзнателната част от нашите спомени. Аз израснах в България и осъзнавайки или не, тя ще остане завинаги в живота ми. Тя ми дава сила и борбеност, да продължа напред.

Едни от най-хубавите ми години бяха, когато учех в Математическата гимназия „Баба Тонка“. Там благодарение на находчивостта на добрите и кадърни учители, които в днешно време са рядкост, аз станах по-творчески човек. Когато вече прочета нещо, не виждам само думи, написани в колона, а многобройни значения. Не виждам само изречения, а усещам изразените чувства и се пренасям в света на този, който с помоща на химикал и хартия е оставил следа от

себе си. Това дължа на една от моите любими учителки и до днес. С цялата си сърдечност и отзивчивост, тя промени моя мироглед и ме накара да обръщам внимание не само на това, което е видимо, а и на онова, което е скрито, което много малко хора разпознават. Това училище не ми даде просто знание, а промени начина, по който да виждам и разбирам всичко около мен. Все още и до днес аз си спомням и използвам нещата, които научих. Това са едни от многото вътрешни сили, които ме карат да бъда горда, че съм българка.

Спомням си, когато бях в първи клас и трябваше да науча наизуст „Аз съм Българче“. С гордост го казвах и знаех, че нашата страна е вдъхновяваща и много красива. В час по история учех за великите битки и победи на нашия народ, който въпреки всичко случващо се, успява да запази своя борбен дух. За жалост нещата и жовотът се променят. Променям се и аз самата. Пораствайки, осъзнах, че идеите, които си бях изградила, не можеха да бъдат изпълнени. Целите и мирогледът ми също станаха различни. Но вътрешно си имам силата, с която знам как да се справя с трудностите или просто да се отдам на хубави емоции.

България е моето родно място. Там аз отраствах и имам своите детски спомени. Там имам семейство. Там аз се научих как да карам колело и да плувам. Там аз видях природа, която е недокоснатата от човешка ръка. Реки - бистри и планини високи. Но също така там видях поколение, контролиращо се от корупция. Поляни покрити с боклуци. Хора комплексари, създадени от европейски „норми“. Образование, което не те учи, но само пише шестици. Но това ли е България днес? Къде са славните герои, загинали за страната? Къде са истинските българи, готови да се борят за родното, да защитават своето вътрешно патриотично его?

Пишейки тези думи и с време прекарано в четене на книги заключавам, че за жалост всяко едно нещо има хубави и лоши страни. Няма перфектни неща, защото всеки придава различно значение на думата. На България харизмата ѝ е в богатата и обаятелна природа, в спомените, които ми остави, с приятелите, с които лудувах.

Не мога да съм много далновидна, да кажа със сигурност, че отрицателното е повече. Но ако трябваше да избирам дали да се върна или не - не бих. Условието за живот не са добри. И точно тук България, страната за която хиляди писатели са писали, мнозина са се борили, си губи чара. Заради управление, което не прави нищо освен да гледа себе си и как да си напълни джоба. Може би ако се бях родила в различно време, когато България предлага всичко необходимо за добър живот, не бих искала нигога да я напусна. Защото тази страна е прекрасна.

До скоро се бях фокусирала само на недостатъците, но както и аз перфектни хора няма. Чуя ли песента „Я кажи ми облаче ле бяло“ ме изпълва чувство на носталгия и тъга. „Отрицателното е знак за невежество“ и точно това правех до скоро. Отричах родината си, отричах в случая и себе си.

България винаги ще си остане в мен. Дали винаги ме прави по силна, не знам. Когато си мисля за моите приятели, за чувството им за хумор и изобретателните ми приключения с моя братовчед, ме прихваща тази носталгия. В този момент, моята вътрешна сила, е тази причиняваща болката, но също така тези спомени ме правят по-добър и уникален човек.

Аз съм част от България и България е част от мен.

*Росица Станчева, 16 години
Българско училище „Орфей“ в Линц, Австрия*

Духовни двери

Белене - да пазим жива паметта

Национално поклонение за жертвите на тоталитаризма

На 30 Май 2015 г., в гр. Белене бе организирано национално поклонение и възпоменание на жертвите на тоталитаризма на остров Персин. То премина под наслов „Мост между поколенията“. Да почетат жертвите и тяхната памет, в Белене дойдоха: Председателя на Народното Събрание Г-жа Цецка Цачева, Министърът на отбраната Николай Ненчев, Депутатът от регион Плевен Г-н Найдено Зеленогорски, други правителствени и политически представители, кметове и много гости от цялата страна. Национално поклонение на остров Персин се прави от 25 години, предимно с участие на респирирани и техните близки.

Сборният пункт на гостите и домакините бе в двора на Светлицето на Блажен Евгений Босилков в църква „Рождение на Блажена Дева Мария“. Там те бяха любезно посрещнати от отец Паоло Кортези, енорийски свещеник на двете енории в Белене и доброволци от енорията. Всички гости имаха възможност да посетят изложбата, посветена на мъчениците на 20 век и Музея на Блажения мъченик Евгений Босилков. Духовниците, почели събитието бяха: отец Ярослав Барткиевич, отец Страхил Каваленов, отец Койчо Димов, отци-селезиани от Стара Загора и сестри от обществото „Св. Йосиф на Явлението“.

След 10 часа домакини и гости преминаха на

острова през понтонния мост и се събраха на Втори обект на концлагер „Белене“. Тук в 12 часа започна детската пиеса „Мост между поколенията“. Тя представи потресаващи сцени от действителни случки и събития, станали в концлагера. Както обясни отец Паоло, специално за пиесата са събрани разкази и спомени на концлагеристи. След пиесата и изложението на отец Паоло Кортези, бе дадена думата за изказвания. Много от гостите и бившите концлагеристи споделиха своите възмущения през този ден. Между тях беше: Г-

жа Цецка Цачева - Председател на Народното Събрание на РБългария. Г-жа Румяна Коларова, секретар по връзки с гражданското общество в Президентството, прочете обръщение на Президента Росен Плевнелиев за събитието. Бивши концлагеристи и членове на клуба на репресираните в България: Дянко Марков, Петър Захаров, Андон Спасов, Драго Михалев, Андрей Ковачев и др. споделиха свидетелства от преживените ужаси на остров Персин и спомени от своя живот. Отец Паоло и всички присъстващи се включиха в обща молитва за възпоменаване на невинните жертви на режимите на XX век. Мюсюлмански духовник произнесе кратка молитва за загиналите на острова мюсюлмани. Поклонението завърши с поднасяне на венци и цветя на паметната плоча от представителите на институциите, министерствата, политическите партии и гражданите. Почетен караул от военни от военното формирование в Белене и военен духов оркестър направиха момента особено тържествен.

По инициатива на отец Паоло, до 10 май бе организирано почистване на Втори обект на о-в Персин от доброволци. За събитието, пространството бе почиствено и окосено, за нормално протичане на поклонението.

По материали на Радио Ватикана

Български Център „Просветление“

По стъпките на предците ни в Италия

Проф. Попхристов и пловдивския хор „Дъга“

На 30 май в църквата „Сан Лоренцо ин Пишибус“ се състоя концерт организиран от Български Център „Просветление“, на който бяха представени духовна музика от пловдивския хор „Дъга“ и книгата на проф. Попхристов „За богомилите от уста на ухо“.

Основната дейност на Център „Просветление“ се базира върху популяризирането на истините за нашите предци и изконните български духовни ценности, за ролята и мястото на българите в социалните, културните и духовните процеси в Европа от древността до днес.

За тази цел сдружението организира срещи-разговори, лекции, публикации, пътуващи семинари в България и чужбина, посещения на български училища и центрове из цяла Европа, както и чрез контакти с научни и културни институции, университети и фондации по цял свят.

Концертът, беше част от майското пътуване на Центъра из Италия бяха проведени срещи с българи в Рим, както и осъществени контакти с потомци на българи в Кантелупо и Челе ди Булгария. Главни организатори на събитието бяха проф. Дамян Попхристов и Йорданка Хаджийска.

Проф. Попхристов представи своята книга „За богомилите от уста на

ухо“, резултат от многогодишните му изследвания и е изцяло посветена на Богомилското учение, това уникално българско духовно наследство. Използван е богат доказателствен материал от български и чужди източници (апокрифни писания и евангелия, богомилски легенди, хроники, документи на инквизицията и на Ватикана, както и езотерична и окултна информация на автора).

В отделни глави, по изключително увлекателен начин, подробно се проследява зараждането на богомилското учение, философията му, източниците, връзката му с други езотерични и дуалистични учения от епохата, близостта и различието му с официалната християнска доктрина, теорията за кармата и прераждането, като акцентът е върху езотеричната същност на учението.

Чисто исторически, хронологически и фактологически е проследена и историята на разпространението на богомилското учение от българските земи през Босна и Италия чак до южна Франция, както и непосредственото му влияние върху патарените, катарите, албигойците и др.

*„Като дойдоха до хълма, ето, дружина пророци го посрещнаха;
и Божият Дух дойде със сила върху него, и той пророкува сред тях”*

Петдесетница

Какво се е случило на този ден, толкова далечен от нас и същевременно толкова близък, че докосва дълбините на сърцата ни? Отговор ни дава Лука в пасажа от Деяния на апостолите, които чухме (2:1-11). Евангелистът ни води обратно в Йерусалим, в горницата, където са се събрали апостолите. Първият елемент, който привлича нашето внимание е шумът от небето като силен вятър, който изпълва къщата; след това разделените огнени езици, които се спират върху всеки един от апостолите.

Шум и огнени езици – това са сигурните, конкретни знаци, докоснали апостолите не само външно, но и вътрешно, достигали до дълбините на тяхното съзнание и сърце. Всички те са изпълнени със Св. Дух, който проявява Своята огромна сила с невиджани последици – всички те започват да говорят на различни езици, след като получават тази способност от Духа.

Предочите ни се открива напълно неочаквана гледка – събира се множество от хора, които се чудат как е възможно апостолите да говорят на техните езици. Множеството изживява нещо ново, нещо невиджано дотогава. Ние ги чуваме, всеки един от нас, как те говорят на нашия език. А за какво говорят те? За Божието всемогъщество.

В светлината на този откъс от Деяния на апостолите нека се замислим върху три думи, характерни за дейността на Св. Дух: новост, хармония и мисия.

Новостта винаги ни учудва, защото се чувстваме по-уверени, когато имаме контрол над събитията, когато градим, програмираме и планираме живота си съгласно собствените ни идеи, удобство и предпочитания. Често правим това и по отношение на Бог. Ние Го следваме и Го приемаме, но само до определена степен. Трудно е да се отречеш от себе си заради Него, да Му се довериш напълно, да позволиш на Св. Дух

да бъде душата и водача на нашите житейски решения. Страхуваме се, че Бог може да ни накара да поемем по нов път и да оставим зад гърба си тесните, ограничени и егоистични хоризонти, за да се открием за Неговите пътища.

Новцията история на спасението, когато Бог се разкрива, Той донася новост и промяна, изисквайки от нас пълно доверие: Ной, осмиван от всички, построява ковчега и се спасява; Аврам изоставя земята си заради едно обещание; Мойсей се възправя срещу силата на фараона и извежда народа си до свободата; апостолите, струпали се със страх в горницата, смело излизат да възвестят Евангелието.

Това не е новост заради самата новост, търсене на нещо ново, което да ни отвлече от скуката, както често се случва в наши дни.

Новостта, донесена от Бог в нашия живот е нещо, което носи удовлетворение, истинска радост и покой, защото Бог ни обича и иска нашето добро.

Нека си зададем въпроса: подготвени ли сме за Божиите изненади? Или сме затворени и уплашени пред новостта, носена от Св. Дух? Имаме ли смелостта да поемем по новите пътища, които Божията новост ще открие пред нас или сме готови да се съпротивляваме, затворени в преходни структури, изгубили способността си да очакваме и приемаме новото.

Втора мисъл: на пръв поглед Св. Дух внася сред Църквата обръкване, тъй като носи разнообразие от харизми и дарове; но всъщност Той е източник на голямо богатство, тъй като е източник на единство, без това да бъде униформеност, който ни извежда към хармонията.

Хармонията в Църквата е творение на Св. Дух. Един от Отците на Църквата казва нещо, което аз много харесвам: „Св. Дух е хармонията сам по себе си - Ipse harmonia est“. Само Духът може да пробуди разнообразието, множествеността и разноликостта,

като същевременно изгражда единството. Когато се опитваме да бъдем тези, които творят разнообразието и се ограничаваме в това, което ни отличава от другите, ние внасяме разделение. Когато се опитваме да създаваме единство в съгласие с човешките ни планове, накрая ние внасяме униформеност и стандартизация. Но ако се оставим да бъдем водени от Св. Дух богатството, разнообразието и различието никога няма да стават причина за конфликт, защото той ни помага да изживяваме различията в общността на Църквата.

Съвместното пътуване в Църквата, под ръководството на пастири, притежаващи специална харизма и служение, е знак за действието на Св. Дух. Чувството за участие в Църквата е нещо основополагащо за всеки християнин, всяка общност и всяко движение. Църквата носи Христос до мен и мен до Христос, пътуването по паралелни пътища е опасно!

Когато се впуснем по пътища, които се намират извън църковното учение и общност, ние се отделяме от единството с Бог Исус Христос (срв. 2 Йоан 9). Нека си зададем въпроса: отворен ли съм за хармонията на Св. Дух, Който преодолява всяка изключителност? Готов ли съм да се оставя да бъде воден от Него, живеейки в Църквата и с Църквата?

Последна мисъл: Старите теолози описват душата като лодка. Св. Дух е вятърът, който издува платната и я води напред, а поривите на вятърът са даровете на Духа.

Лишени от тази импулси на благодатта, ние не можем да вървим напред. Св. Дух ни въвежда в мистерията на живия Бог и ни спасява от опасностите да бъдем Църква, която е гностична и обърната към себе си, затворена в себе си.

Той ни кара да излезем навън и възвестим и свидетелстваме благата вест на Евангелието, да разпространим радостта от вярата

и от срещата с Христос. Св. Дух е душата на мисията. Събитията, случили се в Йерусалим преди почти две хиляди години не са нещо далечно, те са събития, които ни въздействат и днес и които се превръщат в опит за всеки един от вас. Св. Дух е най-великият дар на възкръсналия Христос за неговите апостоли, който Той иска да достигне до всички. В Евангелието са предадени думите на Исус: „И аз ще помоля Отца, и ще ви даде друг Утешител, за да пребъдва с вас вовеки“ (Йоан 14:16).

Духът, Утешителят е Този, който ни дава смелост да излезем на улиците и да възвестим Евангелието! Св. Дух открива пред нас нови хоризонти и ни води до края на света, за да възвестим живота в Исус Христос.

Нека се запитаем: искаме ли да останем затворени в себе си, в нашата група, или сме готови да позволим на духа да ни открие пътя на нашата мисия?

Папа Франциск

Паралел 43

Главен Редактор: **Венета Ненкова**

Зам. Гл. Редактор: **Теодор Тодоров**
Сътрудници: **Елена Кучукова,**
Йорданка Минева

Майл: scuolabulgara@gmail.com
Сайт: www.paralel43.jimdo.com
Тел. **0039 348 35 30 943**

Настоящото издание е продукт на Културната Асоциация с идеална цел "Паралел 43", създадена в Рим през 2014 год.

В основната дейност на асоциацията е заложено популяризирането на българския език, култура и история.

Портрети

Дора Николова Битау – самодивата с четка

50 години странстване из платната на голямата българска художничка

Може би един ден...

На О. Фалачи

Един ден
бих искала да ме събуди
мисълта за мир,
за този наш измъчен,
така очакван,
окървавен, нечовешки,
но...мир, никога вече

война!
Кой знае,
дали някой ден ние -хората-
ще бъдем
пораслите,
мъдри,
пълни с любов
към тази тук, където дишаме-
смайваща,
блестяща
синя сфера,
нашата Майка Земя?

Кой знае?
Това е сън, очакващ своето рождение,
да бъде бранен още...
от хищния звяр в нас,
разглезените ѝ деца!
Кой ли знае?...
Ние само!...

Анна-Мария Петрова

Сега, когато празниците отминаха и всички гости се разотидоха, когато салоните на посолството утихнаха и останаха емоциите от топлите майски дни, в съзнанието ми изплува изложбата на Дора Битау. Сред суматохата от стеклите се в Рим гости от 18 български неделни училища от 8 държави, изживях наистина трудни, но очарователни и незабравими дни. Сред миговете, които успях да запечатам с моя фотоапарат са те – Кирил, Методий, Наум и Ангеларий, християни, василевси и още кой ли не...

Пред мен е Дора с нейните картини, една уникална художничка, почти нереален човек. Може би сте я виждали на големите празници, сякаш долетяла от един друг свят. Всеки път, когато я видя ми се струва, че току що е излязла от страниците на някоя книга или филм, като самодива, която до скоро е танцувала под звуците на Орфеевата лира...

Тези, които я познават добре казват, че е „изключителна жена, страхотно талантива, мъдра и направо безрасъдно скромна, изчервяваща се веднага щом започне да говори за себе си”.

По повод 24 май в салоните на българското посолство в Рим беше представена нейна изложба, посветена на живота и делото на светите братя Кирил и Методий.

Сред гъмжилото от българи изведнъж времето спря и ме отведе векове назад в християнската история на България. Картините на Дора Битау оживяха и ме въвлякоха в един водовъртеж от цветове, истории и духовност. Изключителният талант на един артист може да бъде оценен, ако успее да те провокира, да те задържи, да остави семенце от себе си, което да разрастне в една емоция и събуди в зрителя заспали чувства. Изкуството на Дора е всичко това! Когато погледнеш големите картини на тази невероятна българка нещо в теб трепва, оставаш само ти и нейното изкуство. Тишина, мир, хармония, ти и нейните многобройни светци, управници и духовници. Изведнъж попадаш на един безлюден слънчев остров, пълен със спокойствие и светлина, от които ти става хубаво и топло.

Това са картините на Дора – цял за изумените ни от ежедневието души, които са в постоянно търсене на нещо, което го няма. А ето, то било там, скрито сред образите на цар Борис с Евангелието в ръка, цар Симеон Вилики и неговия „Златен век”...И всичко това ни отвежда към онзи друг свят, извън материята и тленното, пренася ни в света на възвишеното и вечното, където душата на всеки един може да открие онзи покой, за който винаги е мечтал.

Венета Ненкова

